

บรรณาธิการกล่าว

วารสารฉบับนี้ เป็นฉบับส่งท้าย ปี พ.ศ. 2561 ขอเริ่มต้นด้วยข่าวดี นั่นคือ นับตั้งแต่วารสารได้รับการรับรองอยู่ในฐาน TCI กลุ่ม 1 เราก็ได้ตั้งเป้าหมายที่จะให้ได้รับการรับรองอยู่ในฐาน ACI ของ ASEAN ต่อไป โดยนอกจากการรักษามาตรฐานของการเป็นวารสารในฐาน TCI กลุ่ม 1 แล้ว คือการจัดให้มีภาษาอังกฤษ ทั้งชื่อเรื่อง ชื่อผู้นิพนธ์ บทคัดย่อ และจัดทำเอกสารอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด บัดนี้ วารสารของเราได้รับการรับรองอยู่ในฐาน ACI เรียบร้อยแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2560

เปิดเล่ม เป็นจดหมายถึงบรรณาธิการ เรื่อง ยาสมุนไพร...กับการรักษามะเร็ง ทั้งนี้ สิ่งที่ดีอยู่ในประเภท “จดหมายถึงบรรณาธิการ” ของวารสารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นไปตาม “คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์” ของวารสาร นั่นคือ มิได้จำกัดเฉพาะ “จดหมายโต้ตอบ” (Correspondence) เท่านั้น แต่ยังครอบคลุม “รายงานเบื้องต้น” (Preliminary Report) หรือ “รายงานสังเขป” (Short Communication) ตลอดจน “รายงานผู้ป่วย” (Case Report) และ “บันทึกเวชกรรม” (Clinical Note) ด้วย เรื่อง ยาสมุนไพร...กับการรักษามะเร็ง นี้ มีลักษณะเป็นการรายงานถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้เขียนเกี่ยวกับยาสมุนไพรกับการรักษามะเร็ง จึงเข้ากันได้ดีกับ “จดหมายถึงบรรณาธิการ”

นิพนธ์ต้นฉบับในเล่มนี้ มีทั้งหมด 7 เรื่อง

เรื่องแรก การประเมินเบื้องต้นในหลอดทดลองถึงฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระและฤทธิ์ต้านเซลล์มะเร็งเต้านม MCF7 ในตำรับยาบำรุงกำลังของหมอยาพื้นบ้าน ซึ่งผลสามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนายาต่อไป เรื่องที่สอง องค์ประกอบทางเคมี คุณค่าทางโภชนาการ ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ และฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์ไทโรซิเนส ในตัวอย่างไหมข้าวโพด 3 สายพันธุ์ ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไหมข้าวโพดซึ่งเป็นเศษวัสดุเหลือใช้ไปเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพ เรื่องที่สาม ผลของอุณหภูมิและระยะเวลาการชงชาต่อปริมาณสารประกอบฟีนอลิกรวมและฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระในชาดอกอัญชัน ให้ข้อมูลที่ดีที่ผู้ทำงานด้านสมุนไพรและผู้ใช้สมุนไพรควรตระหนักอยู่เสมอ เรื่องที่สี่ ความปลอดภัยและประสิทธิผลทางคลินิกเบื้องต้นของตำรับยา N040 ในผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกระยะแพร่กระจายและไม่ต้องตอบสนองต่อการรักษามาตรฐาน เป็นการศึกษาวิจัยทางคลินิกระยะที่หนึ่ง จึงเป็นการศึกษาเรื่องความปลอดภัยและประสิทธิผลเบื้องต้นโดยยังไม่มีกลุ่มเปรียบเทียบ สามารถวัดประสิทธิผลเบื้องต้นในเรื่องคุณภาพชีวิตได้ หากจะวัดประสิทธิผลทางการรักษาจะต้องศึกษาวิจัยเพิ่มเติมอีกมาก

เรื่องที่ห้า เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เรื่อง โรค มะเร็งตับและการบำบัดตามหลักการแพทย์แผนไทย สรุปลสาเหตุ การตรวจวินิจฉัย และการบำบัดรักษา

ตามการตีความของผู้ทรงคุณวุฒิแพทย์แผนไทยจำนวนหนึ่ง ซึ่งยังต้องการการศึกษาเพิ่มเติมอีกมากก่อนที่จะนำไปเป็นแนวทางศึกษาวิจัยหรือพิสูจน์ทั้งเรื่องความปลอดภัยและประสิทธิผลในการรักษา มะเร็งตับชนิดต่าง ๆ ต่อไป เรื่องที่หก **กระบวนการความร่วมมือการปฏิบัติงานระหว่างวิชาชีพการแพทย์แผนไทยกับสหวิชาชีพในการดูแลรักษาผู้ป่วยมะเร็งตับระยะสุดท้ายด้วยการแพทย์แผนไทย** ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาความร่วมมือทั้งเฉพาะกรณีและในด้านอื่น ๆ ได้ เรื่องที่เจ็ด **การศึกษาขององค์ความรู้ในการใช้สมุนไพรรักษาโรค: กรณีหมอพื้นบ้านในพื้นที่จังหวัดเชียงราย** ศึกษาเชิงลึกในหมอพื้นบ้านเพียง 3 ราย ซึ่งแต่ละคนมีอายุมากและไม่ได้มีการบันทึกความรู้ไว้ การศึกษานี้จึงเป็นการรักษาภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านจำนวนหนึ่งไว้

บทปริทัศน์ในเล่มนี้มีเรื่องเดียวคือ **การบำบัดอาการปวดหลังตอนบนทางหัตถเวชกรรมไทยสำหรับพนักงานสำนักงาน** ได้บททวนอาการ การตรวจวินิจฉัย และประสิทธิผลของการนวดไทยโดยเชื่อมโยงกับกายวิภาคของกล้ามเนื้อและกระดูกที่เกี่ยวข้อง เป็นผลงานของผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องลักษณะนี้และส่งบทความมาเผยแพร่ในวารสารนี้

อย่างต่อเนื่อง งานชิ้นนี้เป็นตัวอย่างที่ดีของบทปริทัศน์

รายงานเบื้องต้นมี 2 เรื่อง เรื่องแรก **การสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์สมุนไพรในสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นและเยาวชนในอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี** ได้ข้อมูลเบื้องต้นให้ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ประโยชน์ในการให้คำแนะนำการซื้อสมุนไพรอย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป เรื่องที่สอง **การสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ยาสมุนไพรรักษาโรคของประชาชนในเขตอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี** เป็นการศึกษาคล้ายคลึงกัน แต่ศึกษาในประชากรทั่วไป และศึกษาเจาะจงเฉพาะการใช้สมุนไพรเพื่อรักษาโรค โดยพื้นที่ศึกษามีข้อมูลในระดับอำเภอที่มีการใช้สมุนไพรน้อยที่สุดในจังหวัดนนทบุรี ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนการใช้สมุนไพรในการบรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น

ปกิณกะในฉบับนี้ เริ่มต้นด้วยเรื่อง คุณ-ฝึก จากคณะอนุกรรมการจัดทำตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย และพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน (จีน-ไทย-อังกฤษ) และวารสารสโมสรทั้ง 3 เรื่อง ก็เป็นเรื่องของราชพฤกษ์หรือคุณ ปกของวารสารฉบับนี้จึงเป็นภาพของคุณ

ขอให้ทุกท่านโชคดีตลอดปีใหม่

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์